

Ellendrukker a kispadon?

VISSZHANG - L. évfolyam 25. szám, 2006. június 23.

Többször elolvastam Cs. Gyimesi Éva cikkét az ÉS-ben (*Soliloquium az erdélyi magyar egyetemről*, 2006/22.), hátha találok valami mentséget arra, hogy miért írta. Nem sikerült. "Megtehetem, mert csak úgy vagyok jelen, mint az egyszeri játékos a kispadon" - írja. Micsoda képzavar! A kispadon ülő játékos sohasem szurkol az ellenfélnek, nem szidja csapattársait!

Már az első mondat hamis, és a gyanútlan olvasó megtévesztését célozza: "Az Egyetem, írom nagybetűvel, minthogy nálunk, Erdélyben, ez mitikus és részben tabusított fogalmat jelöl...". Sem nem mitikus, sem nem tabu. Attól még nem mitikus, hogy fontosnak tartjuk. Tizenhat éve nyíltan beszélünk róla, vitatkozunk, szervezzük, ki hogyan tudja. Cs. Gyimesi Éva pedig ellenszervez! "Mi, magyarok, itt és most - mint annyiszor a történelemben - egymással szembe megyünk." Ki akadályozta meg Cs. Gyimesi Évát, hogy ne szembe menjen a magyarokkal? Ő maga választotta meg az irányt. Választhatta volna azt, amelyik segít, épít, de semmiképpen sem rombol: "...fejünk fölött folyik az egész hercehurca". Lett volna lehetősége elmondani építő véleményét például azokon a Bolyai-estéken, amelyeket a Bolyai Kezdeményező Bizottság (BKB) szervezett. Miért nem tette? Ha eleve utálja ezeket az embereket (mint cikkéből süt, igen süt!), miért nem közölte írásban ezeket a konkrét, használható véleményeket. Ugyanazt szajkózza ma is az ÉS hasábjain, mint másfél évtizede a kolozsvári Helikonban. Tanárihiány, szakmaiság hiánya stb. Azóta eltelt több mint tizenöt év, sok új fiatallal bővült a tanári kar, akik már doktoráltak és tanítanak (már akit nem űztek el külföldre, mert ilyen is van), szakcikket írnak és közölnek, többnyire angolul (legalábbis a természettudományi szakokon), pedig magyarul végezték az egyetemet. Külföldi és hazai konferenciákon éppúgy szerepelnek. És ez így lenne akkor is, ha önálló magyar nyelvű egyetemen dolgoznának! A szakmaiság és az akkreditáció terén sem állunk olyan rosszul, mint azt a cikk sugalmazza. Cs. Gyimesi Évának egyszerűen nincs rálátása a dolgokra. A kispadról csak a pálya egy kis része látható, onnan nem lehet józanul megítélni a helyzetet.

"Ez az öngettósítás ma időszerűtlen. Bezárkózunk vagy felzárkózunk?" Micsoda demagóg szöveg! Mintha már hallottam volna? (Vajon milyen irányzatú párt jelmondataként?) A mindennapok cáfolják ezt a badarságot. A barátkozás mellett az emberekben megvan, és hangsúlyozottan meg kell lennie a "különválás méltóságának" is. Mindkettő alapja a tisztelet, a másik értékelése, nem lenézése, nem az uralkodási vágy a másik fölött.

"Bolyai János sem magyarul osztotta meg Gauss-szal, amit felfedezett." Eltekintve attól az "apróságtól", hogy Bolyai János soha semmilyen felfedezést nem osztott meg Gauss-szal semmilyen nyelven (azért ma már nem illik összekeverni apát a fiával!), tudni illene (hisz Benkő Samu könyve Bolyai Jánosról néhány éve ismét megjelent), hogy leghíresebb matematikusunk milyen fontosnak tartotta a tudományok művelését anyanyelven is. Maga is alkotott új kifejezéseket, csak hogy magyarul mondhasa. Gyalázatos, ha valaki Bolyai Jánosra hivatkozva terjeszt hamis eszméket!

A régi szövegekhez képest üdítő újdonság a bolognai folyamatra való hivatkozás. Csakhogy a szerző itt is melléfog. A bolognai folyamat célja éppen az egységes európai felsőoktatási tér kiépítése, amely megkönnyíti az egyetemek közti átjárást. Már ma évente több száz diákunk tanul külföldön egy-két félévet. Ez a folyamat erősödni fog, és a kolozsvári diák, ha majd magyar egyetemre jár, nyugodtan hallgathat órákat a román egyetemen is. Ezt még inkább megteheti majd, mint most, amikor többnyire csupán a választható tárgyak esetében van meg a lehetősége más nyelven (pl. románul) tanulni egy tárgyat, ha akarja.

"A BKB szakmailag inkopetens ágensek gyülekezete, nincs mögöttük profeszszionális tudásgyakorlat...". Honnan veszi Cs. Gyimesi Éva a bátorságot, hogy más szakmabelieket értékeljen? Csak arra szeretném felhívni a figyelmét, hogy a BKB szóvivője fiatalsága ellenére tavaly nemzetközi díjat nyert egy találmányával. Erről minden kolozsvári tudhat, hisz a helyi sajtóban legalább háromszor szerepelt a hír valamilyen formában. Csak le kell ereszkedni a mindennapok híreihez is! Szervezésből, napi ügyek intézéséből pedig jelesre vizsgáztak. Nem úgy, mint Cs. Gyimesi Éva, aki több évtizedes oktatói és tanszékvezetői múlttal nem tudta, hogy mikor kell kérni a konzultáns (emeritus) professzori címet. Csak a rektor jóindulatán múlott, hogy a több hónapos késéssel beadott kérvényt mégis jóváhagyta, sőt prémium formájában pótolta a késés miatti fizeteskiesést.

"Csináljuk meg a karokat, vagyis az önállóan kezelhető pénzalapokból léptessük elő magunkat professzorrá ott is, ahol még csupán adjunktusok lehetünk..." Újabb félrevezetése a gyanútlan magyarországi olvasónak, aki azt képzelheti, hogy itt nálunk saját magunkat léptetjük elő professzorokká, csak pénz kell hozzá, és nem létezik országos értékelő bizottság. Cs. Gyimesi Éva jól tudja (csak úgy tesz, mintha nem tudná, elvégre a kispadon mindent szabad, gondolja ő, aki a futballhoz is érteni vél), hogy még docens sem lehet senki, ha az országos értékelő bizottság nem hagyja jóvá. És, ha feltételezzük is, hogy érdem nélkül is el lehet intézni a kinevezést, miből gondolja Cs. Gyimesi Éva, hogy egy önálló magyar kar vagy egyetem oktatójának ez könnyebb lenne, mint mondjuk ma?

Cikke végén arról ír, hogy már hódít a "gyorstalpaló doktoripar" a bezárkózáson dolgozók aknamunkájának következtében. Elgondolkoztam, ebben lehet valami, hisz sehol sem láttam, hallottam eddig azt, hogy valaki a helyi napilapban hirdesse meg a doktori témáit, ez pedig itt nálunk megtörtént. És nem is egyszer, hanem már kétszer is. A témahirdető Cs. Gyimesi Éva profeszszor asszony volt. Ennyit az óhajtott európai minőségre való törekvésről.

Az is meglepő, hogy Cs. Gyimesi Éva, akinek a múlt rendszerben volt bátorsága kimondani ellenvéleményét a romboló kommunista ideológiával szemben, ma közvetve védelmébe veszi a kolozsvári egyetem vezetőit. Azokat, akik az utóbbi időben kicsiben ugyanazt teszik, mint nagy elődeik: minden eszközzel igyekeznek elnémítani azokat, akiknek ellenvéleményük van. Már arra is vetemedtek, hogy nem voltak hajlandóak közölni az egyetem közlönyében a lojalitás nem alacsony fokán álló magyar egyetemi vezetők enyhén bíráló tanulmányát a magyar oktatás helyzetéről.

"Tájékozatlan és kiszolgáltatott vagyok." Ezzel egyetérthetünk, azzal a megjegyzéssel, hogy a mondat második fele az elsőnek egyenes következménye.

Kása Zoltán